

Úvodní stránka>Obrátit se na soud>Kde a jak>**Jak předložit věc soudu?**

Jak předložit věc soudu?

Estonsko

1 Musím podat návrh na zahájení soudního řízení nebo existuje jiná alternativa?

Spory lze řešit soudními i mimosoudními prostředky.

Jedním z mimosoudních způsobů řešení sporů je **smírčí řízení**. Smírčí řízení je mimosoudním způsobem dobrovolného řešení sporů, který vede nezávislý a nestranný smírce. Smírce usnadňuje komunikaci mezi stranami při hledání řešení sporu. Smírčí jednání jsou důvěrná a smírce nesmí jednání vést způsobem, který budí dojem, že smírce má pravomoc vydávat závazná rozhodnutí. Smírce může být notář, advokát nebo jakákoli jiná fyzická osoba, která je jmenována stranami sporu a je oprávněna působit prostřednictvím právnické osoby (například smírčí orgán v oblasti pojištění prostřednictvím Estonského sdružení pojišťoven (*Eesti Kindlustusseltside Liit*) a Estonského úřadu pro pojištění motorových vozidel (*Eesti Liikluskindlustuse Fond*)). Smírčí orgán je subjekt přidružený ke státnímu úřadu nebo úřadu místní samosprávy, například jde o komisi pro autorská práva (*autorioõiguse komisjon*). Dohoda o smíru dosažená díky smírčímu řízení představuje exekuční titul za zákonem stanovených podmínek, a pokud dohodu prohlásil za vykonatelnou soud, a lze ji předložit exekutorovi k nucenému výkonu. Je-li smírce notář nebo advokát, dohoda o smíru, která se týká majetkového nároku, nebo dohoda o smíru, která se týká nemajetkového nároku za předpokladu, že ohledně daného nemajetkového nároku lze uzavřít kompromisní dohodu, může být na žádost stran smírčího řízení notářsky ověřena a stát se předmětem okamžitého nuceného výkonu. Dohodu o smíru v tomto případě nemusí za vykonatelnou prohlašovat soud. Dohoda o smíru potvrzená smírčím orgánem je pro její strany závazná a není nutné, aby ji soud prohlásil za vykonatelnou. Dalším způsobem alternativního řešení sporů je **rozhodčí řízení**. Jelikož členy rozhodčího orgánu jmenují samy strany, mohou si být jisty znalostmi, zkušenostmi a nestranností rozhodců. Strany mají rovněž právo zvolit si jazyk řízení, rozhodné právo a pravidla řízení. Rozhodčí orgán lze jmenovat pro jednotlivý případ (*ad hoc*), nebo může fungovat trvale. Stálým rozhodčím orgánem v Estonsku je rozhodčí výbor při Notářské komoře (*Notarite Koja vahekohus*). V Estonsku se spory vzešlé z přeshraničního podnikání často řeší u rozhodčího soudu **Estonské obchodní a průmyslové komory** (*Eesti Kaubandus-Tööstuskoja (EKT) arbitraažikohus*). Rozhodnutí vydaná stálým estonským rozhodčím orgánem představují exekuční titul, aniž by je musel za vykonatelná prohlašovat soud. Mají-li být rozhodnutí vydaná jinými rozhodčími orgány, včetně rozhodčích orgánů *ad hoc* a orgánů jiných států, předmětem nuceného výkonu, musí je nejprve prohlásit za vykonatelná soud. Kromě rozhodčího a smírčího řízení existují také komise pro mimosoudní řešení určitých typů sporů.

Například pracovněprávní spory mohou být nejdříve předloženy **komisi pro pracovněprávní spory** (*töövaidluskomisjon*). Komise pro pracovněprávní spory je nezávislý orgán řešící jednotlivé pracovněprávní spory, na něž se mohou obracet zaměstnanci i zaměstnavatelé. Řešení pracovněprávních sporů komisí pro pracovněprávní spory upravuje **zákon o řešení pracovněprávních sporů** (*individuaalse töövaidluse lahendamise seadus*). Za řešení sporů s využitím komise pro pracovněprávní spory se neúčtují žádné státní poplatky. Komise pro pracovněprávní spory může řešit veškeré spory plynoucí z pracovněprávních vztahů. V případě peněžního nároku musí jít o nárok v odůvodněné výši a pro možnost obrátit se na komisi pro pracovněprávní spory není stanovena limitní částka. V návrhu podaném komisí pro pracovněprávní spory je nutno uvést okolnosti, které jsou pro spor důležité. Jde-li například o napadení propuštění, je nutné uvést dobu a důvod propuštění. Návrh by měl popisovat povahu sporu mezi stranami, tedy co podle názoru navrhovatele zaměstnanec či zaměstnavatel nečinil nebo učinil v rozporu se zákonem. K návrhu by měly být připojeny důkazy na podporu v něm uplatněných nároků (např. pracovní smlouva, vzájemné dohody nebo korespondence mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem atd.) anebo je třeba odkázat na jakékoli jiné důkazy nebo uvést svědky. Pokud navrhovatel považuje za nutné přizvat na jednání svědka, mělo by být v návrhu uvedeno jméno a adresa svědka. Rozhodnutí komise pro pracovněprávní spory, které nabylo účinnosti, představuje exekuční titul a je možné jej předložit exekutorovi k nucenému výkonu. Za určitých okolností může komise pro pracovněprávní spory prohlásit své rozhodnutí za okamžitě vykonatelné. Pokud strana sporu s rozhodnutím komise pro pracovněprávní spory nesouhlasí, může podat žalobu ke krajskému soudu (*maakohus*), aby tentýž spor projednal, a to do jednoho měsíce ode dne následujícího po dni, kdy obdržela vyhotovení rozhodnutí. Rozhodnutí komise pro pracovněprávní spory v tomto případě nenabude účinnosti.

Nároky vyplývající ze smlouvy mezi spotřebitelem a obchodníkem může řešit **komise pro spotřebitelské spory** (*tarbijakaebuste komisjon*). Toto řešení spotřebitelských sporů upravuje **zákon o ochraně spotřebitele** (*tarbijakaitseseadus*). Komise pro spotřebitelské spory je příslušná projednat vnitrostátní i přeshraniční spotřebitelské spory plynoucí ze smluv mezi spotřebiteli a obchodníky, a pokud věc zahájil spotřebitel, za předpokladu, že jednou stranou sporu je obchodník usazený v Estonské republice. Komise pro spotřebitelské spory je příslušná rovněž k urovnávání sporů souvisejících se škodami, které byly způsobeny vadným výrobkem, pokud lze určit výši škody. Jestliže bylo zjištěno, že byla způsobena škoda, její přesnou výši však nelze určit, například v případě jiné než peněžní škody nebo škody vznikající v budoucnosti, stanoví výši odškodnění soud. Komise nerozhoduje spory, které souvisejí s poskytováním jiných než hospodářských služeb obecného zájmu, s poskytováním vzdělávacích služeb nabízených veřejnoprávními subjekty nebo zdravotnických služeb poskytovaných pacientům zdravotnickými pracovníky za účelem posouzení, udržování nebo obnovení jejich zdravotního stavu, včetně předepisování, výdeje a poskytování léčivých přípravků a zdravotnických prostředků. Komise se dále nezabývá řešením sporů ohledně nároků, které vznikly v důsledku smrti, tělesných zranění nebo újmy na zdraví, ani sporů, pro něž postup řešení stanoví jiné právní předpisy. Tyto spory řeší příslušné instituce nebo soudy (např. spory plynoucí ze smluv o nájmu bytových prostor mohou kromě soudů rozhodovat komise pro věci týkající se nájemného). Návrh podaný spotřebitelem bude projednán a výsledek řešení sporu předložen stranám do 90 dnů od přijetí návrhu spotřebitele k přezkoumání. V případě složitých sporů může být tato lhůta prodloužena. Rozhodnutí komise pro spotřebitelské spory musí být splněno do 30 dnů ode dne následujícího po jeho zveřejnění na internetových stránkách Rady pro ochranu spotřebitele (*Tarbijakaitsesamet*), nestanoví-li rozhodnutí jinak. Seznam obchodníků, kteří rozhodnutí komise nesplnili, je zveřejněn na internetových stránkách Úřadu pro ochranu spotřebitele; rozhodnutí komise však nemůže být předmětem nuceného výkonu, což znamená, že jej za tímto účelem nelze předložit exekutorovi. Obchodník uvedený na seznamu bude ze seznamu vymazán, pokud rozhodnutí komise splní poté, co byl na seznam zapsán, nebo po uplynutí více než dvanácti měsíců od jeho zapsání na seznam. Pokud strany sporu s rozhodnutím komise nesouhlasí a nesplní jej, mohou se s řešením téhož sporu obrátit na krajský soud. Skutečnost, že rozhodnutí bylo splněno, nebo že případ byl předložen krajskému soudu, obchodník písemně oznámí Radě pro ochranu spotřebitele, přičemž přiloží kopii návrhu podaného krajskému soudu. Rada pro ochranu spotřebitele může sama, se souhlasem spotřebitele a jako jeho zástupce, postoupit spor rozhodnutý komisí k projednání krajskému soudu v případě, že obchodník rozhodnutí nesplnil a spor je důležitý pro uplatňování zákona či jiného právního předpisu nebo pro kolektivní zájmy spotřebitelů.

Spory plynoucí ze smluv o nájmu bytových prostor mohou řešit **komise pro věci týkající se nájemného**. Řešení sporů týkajících se nájemného upravuje **zákon o řešení sporů týkajících se nájemného** (*üürivaidluse lahendamise seadus*). Komise pro věci týkající se nájemného se nezabývá spory ohledně finančních nároků přesahujících 3 200 EUR. Komise pro věci týkající se nájemného mohou být ustanoveny místní samosprávou a řeší spory ohledně

nájemného vzniklé v rámci její územní působnosti. Komise pro věci týkající se nájemného byla v Estonsku ustanovena pouze v Tallinu. Návrh podaný komisí pro věci týkající se nájemného musí uvádět požadavek navrhovatele a skutečnosti, na nichž se zakládá, a musí k němu být přiložena nájemní smlouva a důkazy prokazující tvrzení uvedená v návrhu, jakož i další relevantní listinné důkazy. Rozhodnutí komise pro věci týkající se nájemného, které nabylo účinnosti, představuje exekuční titul a je možné jej předložit exekutorovi k nucenému výkonu. Pokud strana sporu s rozhodnutím komise pro věci týkající se nájemného nesouhlasí, může tentýž nájemní spor předložit krajskému soudu ve lhůtě dvaceti dnů ode dne následujícího po obdržení rozhodnutí komise. Rozhodnutí komise pro věci týkající se nájemného v tomto případě nenabude účinnosti. Řešení sporů výše uvedenými komisemi nepředstavují povinné řízení předcházející řízení před soudem, tzn. pokud si strany nepřejí nebo nemohou spor řešit mimosoudními prostředky, mohou nárok předložit soudu. Soud a příslušná mimosoudní komise nemohou projednávat současně tytéž nároky.

2 Jaké platí lhůty pro podání návrhu na zahájení soudního řízení?

Soukromoprávní vztahy se řídí zásadou soukromé autonomie, což znamená, že věřitel může svobodně rozhodnout, kdy svůj nárok vůči dlužníkovi uplatní. Nicméně v zájmu srozumitelnosti a stability práva se dlužník může odvolat na promlčecí lhůtu, jestliže věřitel svůj nárok neuplatnil do určité doby. Soud i každý jiný orgán řešení sporů použije promlčecí lhůtu pouze v případě, že o to povinná osoba požádá. Nárok věřitele tedy uplynutím promlčecí lhůty nezaniká. Pokud je však nárok promlčený a povinná osoba se odvolá na promlčecí lhůtu, soud nárok neprojedná ani o něm nevydá věcné rozhodnutí. Promlčecí lhůta pro nároky plynoucích z transakcí činí tři roky.

Promlčecí lhůta pro nároky plynoucí z transakcí bude činit deset let, pokud povinná osoba svůj závazek úmyslně nesplní.

Promlčecí lhůta pro nároky související s převodem nemovitého majetku, zatížení nemovitosti věcným právem, převodem či ukončením věcného práva nebo změnou obsahu věcného práva činí deset let.

Promlčecí lhůta pro nárok plynoucí ze zákona činí deset let od okamžiku splatnosti nároku, ledaže zákon stanoví jinak.

Promlčecí lhůta pro nárok z protiprávně způsobené újmy činí tři roky od okamžiku, kdy se oprávněná osoba dověděla nebo měla dovědět o újmě a o osobě povinné újmu nahradit.

Promlčecí lhůta pro nárok plynoucí z bezdůvodného obohacení činí tři roky od okamžiku, kdy se oprávněná osoba dověděla nebo měla dovědět o získání nároku plynoucího z bezdůvodného obohacení.

Promlčecí lhůta u nároku na plnění opakujících se povinností, s výjimkou nároků na plnění vyživovací povinnosti na dítě, činí tři roky pro každou jednotlivou povinnost, bez ohledu na právní základ nároku.

Promlčecí lhůta pro nároky na plnění v rámci vyživovací povinnosti vůči dítěti činí u každé jednotlivé povinnosti deset let.

Promlčecí lhůta u restitučních nároků plynoucích z vlastnického práva a pro nároky plynoucí z rodinného nebo dědického práva činí 30 let od okamžiku splatnosti nároku, ledaže zákon stanoví jinak.

Restituční nárok plynoucí z vlastnického práva vůči nahodilému držiteli uplynutím doby nezaniká.

Promlčecí lhůtu, v níž se lze obrátit na soud, mají některé nároky plynoucí z pracovněprávních vztahů. Například lhůta pro podání návrhu komisí pro pracovněprávní spory nebo soudu na uznání práv plynoucích z pracovněprávních vztahů a na ochranu porušených práv činí čtyři měsíce. Žalobu na zrušení ukončení pracovněprávní smlouvy lze podat soudu nebo návrh v tomto smyslu předložit komisí pro pracovněprávní spory ve lhůtě 30 kalendářních dnů od obdržení výpovědi; zaměstnanec může do 30 kalendářních dnů od obdržení výpovědi podat soudu nebo komisí pro pracovněprávní spory návrh, jímž výpověď napadá z důvodu rozporu se zásadou dobré víry, ledaže zaměstnavatel smlouvu ukončil z důvodu porušení pracovní smlouvy zaměstnancem; lhůta pro uplatnění nároku na mzdu činí tři roky.

3 Musím zahájit soudní řízení v tomto členském státě?

Podmínky, za nichž může věc projednat estonský soud, určují ustanovení, která upravují mezinárodní soudní příslušnost. Věc spadá do jurisdikce estonského soudu, pokud estonský soud může věc projednat podle ustanovení upravujících jeho pravomoc a příslušnost nebo na základě dohody o soudní příslušnosti, ledaže zákon nebo mezinárodní dohoda stanoví jinak. Mezinárodní příslušnost není výlučnou příslušností, ledaže zákon nebo mezinárodní dohoda stanoví jinak. Ustanovení estonského **občanského soudního řádu** (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*) o mezinárodní příslušnosti se použijí pouze v rozsahu, který neupravuje mezinárodní dohoda nebo tato nařízení Evropské unie:

nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech; nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000;

nařízení Rady (ES) č. 4/2009 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností;

nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení;

nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 655/2014, kterým se zavádí řízení o evropském příkazu k obstavení účtů k usnadnění vymáhání přehranických pohledávek v občanských a obchodních věcech.

4 Pokud ano, na jaký soud se musím v tomto členském státě obrátit, podle svého bydliště a bydliště odpůrce nebo na základě jiných kritérií místní příslušnosti v dané věci?

Obecná příslušnost určuje soud, k němuž lze podat žalobu vůči určité osobě a u něž lze činit ve vztahu k určité osobě jiné procesní úkony, ledaže zákon stanoví, že žalobu je nutné podat nebo určitý úkon učinit u jiného soudu.

Volitelná příslušnost určuje soud, k němuž lze podávat žaloby vůči určité osobě nebo u něž lze ve vztahu k určité osobě činit jiné procesní úkony navíc k obecné příslušnosti.

Výlučná příslušnost určuje jediný soud, na něž se lze obrátit za účelem rozhodnutí v občanské věci. Příslušnost v nesporných věcech je výlučná, nestanoví-li zákon jinak.

Na základě **obecné příslušnosti** se žaloba vůči fyzické osobě podává u soudu místa bydliště osoby a žaloba vůči právnické osobě u soudu sídla osoby. Nemělo-li bydliště fyzické osoby známo, lze žalobu vůči této osobě podat u soudu jejího posledního známého místa bydliště.

Pokud věc podle obecných ustanovení nepatří do příslušnosti estonského soudu nebo nelze příslušnost určit a mezinárodní dohoda ani zákon nestanoví jinak, věc projedná krajský soud v Harju (*Harju Maakohus*), jestliže:

případ musí být podle mezinárodní dohody projednán v Estonské republice,

navrhovatel je občan Estonské republiky nebo má v Estonsku bydliště a nemá možnost hájit svá práva v cizím státě nebo to od něj nelze očekávat,

věc se ve významné míře týká Estonska z jiného důvodu a navrhovatel nemá možnost hájit svá práva v cizím státě ani se to od něj nedá očekávat.

Krajský soud v Harju věc projedná také za předpokladu, že věc spadá do příslušnosti estonských soudů, ale nelze určit, který estonský soud je ve věci příslušný. Totéž platí v případě, že byla sjednána příslušnost estonských soudů, aniž by bylo upřesněno, který soud je příslušný.

Na základě **výlučné (povinné) příslušnosti** se žaloby, jejichž předmětem jsou následující věci, podávají u soudu, kde se nachází nemovitý majetek: nárok související s uznáním existence vlastnického práva, omezeného věcného práva či jiného zatížení nemovitosti věcným právem nebo uznání neexistence těchto práv či zatížení nebo nárok související s jinými právy k nemovitému majetku;

určení hranic nemovitosti nebo rozdělení nemovitého majetku;

ochrana držby nemovitého majetku;

majetkoprávní nárok plynoucí z vlastnictví bytu;

nárok související s nuceným výkonem, který se týká nemovitého majetku;

nárok plynoucí z nájemní smlouvy k nemovitosti nebo smlouvy o pronájmu nebytových prostor nebo jiné smlouvy na užívání nemovitosti podle závazkového práva nebo nárok ohledně platnosti těchto smluv.

Žaloba týkající se služebnosti, věcného břemene nebo předkupního práva k majetku se podává u soudu příslušného pro místo, kde se majetek nachází.

Na základě výlučné (povinné) příslušnosti se žaloba na zrušení nespravedlivé obecné podmínky nebo na ukončení a odvolání doporučení podmínky osobou, která uplatnění podmínky doporučila, podává u soudu místa podnikání žalovaného nebo, není-li takového místa, u soudu místa bydliště nebo sídla žalovaného. Nemá-li žalovaný v Estonsku místo podnikání, bydliště ani sídlo, podává se žaloba u soudu, v jehož územní působnosti byla dotyčná obecná podmínka uplatněna.

Žaloba právnické osoby na zrušení rozhodnutí orgánu nebo jeho prohlášení za neplatné se na základě výlučné příslušnosti podává u soudu sídla právnické osoby.

Estonský soud může projednat manželskou věc, pokud:

je alespoň jeden z manželů občanem Estonské republiky nebo jím byl v době uzavření manželství;

oba manželé mají v Estonsku bydliště;

jeden z manželů má bydliště v Estonsku, s výjimkou případů, kdy by v zemi, jejímž státním příslušníkem je druhý manžel, přijatý rozsudek zjevně nebyl uznán.

Na základě výlučné příslušnosti se návrh ve věci manželství, který má projednávat estonský soud, podává u soudu společného bydliště manželů, a v případě, že takové bydliště neexistuje, u soudu místa bydliště odpůrce. Nemá-li odpůrce bydliště v Estonsku, návrh se podává u soudu místa bydliště společného nezletilého dítěte stran a v případě, že manželé nemají společné nezletilé dítě, u soudu místa bydliště navrhovatele.

Pokud bylo zřízeno opatrovnictví k majetku osoby nepřítomné z důvodu jejího pohřešování nebo pokud byl osobě ustanoven opatrovník z důvodu omezené svéprávnosti nebo pokud byl osobě uložen trest odnětí svobody, návrh na rozvod manželství s touto osobou lze podat rovněž u soudu místa bydliště navrhovatele.

Estonský soud může projednat věc určení otcovství, je-li alespoň jedna ze stran občanem Estonské republiky nebo má-li alespoň jedna ze stran bydliště v Estonsku. Návrh na určení otcovství, který má projednat estonský soud, se podle výlučné příslušnosti podává u soudu místa bydliště dítěte. Nemá-li dítě bydliště v Estonsku, návrh se podává u soudu místa bydliště odpůrce. Jestliže odpůrce nemá bydliště v Estonsku, návrh se podává u soudu místa bydliště navrhovatele. Totéž platí ve věcech výživného.

Na základě **volitelné příslušnosti** lze žalobu ohledně majetkového nároku proti fyzické osobě podat také u soudu jejího místa pobytu, pokud osoba na tomto místě pobývá delší dobu kvůli pracovnímu nebo služebnímu poměru, studiu nebo z jiného podobného důvodu. Žalobu týkající se ekonomické nebo profesní činnosti žalovaného lze podat rovněž u soudu podle místa podnikání.

Právníká osoba založená na členství včetně společnosti, nebo její člen, partner či akcionář může podle volitelné příslušnosti žalobu vyplývající z členství nebo držení podílu podat proti členovi, partnerovi nebo akcionáři této právnické osoby rovněž u soudu jejího sídla.

Má-li osoba bydliště nebo sídlo v cizím státě, žalobu ohledně majetkového nároku proti této osobě lze na základě volitelné příslušnosti podat také u soudu, v jehož jurisdikci se majetek související s nárokem nachází, nebo u soudu, v jehož jurisdikci se nachází jiný majetek dané osoby. Pokud byl majetek zapsán ve veřejném rejstříku, lze uvedenou žalobu podat u soudu místně příslušného pro rejstřík, v němž je majetek zapsán. Jde-li u majetku o nárok podle závazkového práva, lze žalobu podat u soudu podle bydliště nebo sídla dlužníka. Pokud je nárok zajištěn určitou věcí, lze žalobu podat u soudu, v jehož obvodu se daná věc nachází.

Žaloba podaná za účelem vymáhání nároku zajištěného zástavním právem nebo související s věcným břemenem k majetku nebo jiná podobná žaloba ohledně podobného nároku může být podána rovněž u soudu místa, v jehož obvodu se nachází nemovitý majetek, je-li dlužník vlastníkem zapsané nemovitosti, která je zajištěna zástavním právem nebo zatížena věcným břemenem.

Žaloba proti vlastníkovu bytu, která se zakládá na právním vztahu souvisejícím s vlastnictvím bytu, může být podle volitelné příslušnosti podána také u soudu, v jehož obvodu se dotčený byt nachází.

Žaloba, která se zakládá na smlouvě, nebo žaloba na prohlášení neplatnosti smlouvy může být podle volitelné příslušnosti podána také u soudu, v jehož obvodu by daný smluvní závazek měl být vykonán.

Spotřebitel může na základě volitelné příslušnosti podat žalobu vyplývající ze smlouvy nebo vztahu uvedených v § 35, § 46 a § 52 a § 208 odst. 4, § 379 a § 402, § 635 odst. 4 a § 709, § 734 a § 866 **zákona o závazkovém právu** (*võlaõigusseadus*) nebo žalobu vyplývající z jakékoli jiné smlouvy uzavřené s podnikem, který má sídlo nebo provozovnu v Estonsku, rovněž u soudu místa bydliště spotřebitele. To neplatí u žalob na základě přepravních smluv.

Pojistník, oprávněná osoba nebo jiná osoba, která má právo domáhat se od pojištětele plnění na základě pojistné smlouvy, může podle volitelné příslušnosti žalobu proti pojistiteli vyplývající z pojistné smlouvy podat rovněž u soudu místa bydliště nebo sídla osoby.

V případě pojištění odpovědnosti nebo pojištění budovy, nemovitého či movitého majetku, zároveň s budovou nebo nemovitým majetkem, lze žalobu proti pojistiteli na základě volitelné příslušnosti podat také u soudu, v jehož obvodu došlo k jednání nebo události, které způsobily škodu, nebo kde škoda vznikla. Zaměstnanec může na základě volitelné příslušnosti podat žalobu plynoucí z pracovní smlouvy také u soudu svého místa bydliště nebo místa výkonu práce. Žalobu na náhradu protiprávně způsobené škody lze na základě volitelné příslušnosti podat také u soudu, v jehož obvodu došlo k jednání nebo události, které způsobily škodu, nebo kde škoda vznikla.

Žaloba, jejímž předmětem je určení dědického práva, nárok dědice vůči držiteli pozůstalosti, nárok plynoucí z odkazu nebo dědické smlouvy nebo nárok na povinný díl nebo rozdělení pozůstalosti, může být na základě volitelné příslušnosti podána rovněž u soudu místa bydliště zůstavitele v době úmrtí. Pokud byl zůstavitel občanem Estonské republiky, avšak v době úmrtí neměl v Estonsku bydliště, lze uvedenou žalobu podat rovněž u soudu posledního místa bydliště zůstavitele v Estonsku. Jestliže zůstavitel neměl bydliště v Estonsku, je možno žalobu podat u krajského soudu v Harju.

Žaloba proti několika žalovaným může být podána u soudu místa bydliště či sídla jednoho ze žalovaných, dle volby žalobce.

Pokud lze proti témuž žalovanému podat několik žalob na základě stejných okolností, je možné podat všechny žaloby u soudu, u něhož lze podat žalobu ohledně jednoho nároku nebo některých z nároků vyplývajících z téže skutečnosti.

Protižalobu lze podat u soudu, k němuž byla podána žaloba, za předpokladu, že se na protižalobu nevztahuje výlučná příslušnost. To platí rovněž v případech, v nichž by podle obecných ustanovení měla být protižaloba podána k soudu cizího státu.

Žaloba třetí strany s nezávislým nárokem může být podána k soudu, u něhož se koná hlavní řízení.

Žalobu, která se týká konkursního řízení nebo konkursní podstaty, proti úpadci, konkursnímu správci nebo členovi konkursního výboru, včetně žaloby na vyloučení majetku z konkursní podstaty, lze podat také u soudu, který rozhodl o prohlášení konkursu. Návrh na uznání pohledávky lze také podat k soudu, který rozhodl o prohlášení konkursu.

Rovněž úpadek může podat žalobu týkající se konkursní podstaty, včetně žaloby na vrácení, a to k soudu, který rozhodl o prohlášení konkursu.

Pokud žalobu podáte k jinému soudu, než je soud s obecnou příslušností ve vztahu k žalovanému, musíte to soudu odůvodnit.

Jestliže daná věc může současně spadat do příslušnosti několika estonských soudů, žalobce má právo zvolit si soud, u něhož návrh podá. V tomto případě věc projedná soud, který návrh obdržel jako první.

5 Na který soud se musím v tomto členském státě obrátit podle předmětu žaloby a výše hodnoty sporu?

V Estonsku se příslušnost neurčuje podle povahy věci ani předmětné částky.

6 Mohu podat žalobu sám nebo musím pověřit prostředníka, právního zástupce?

Pokud zákon nestanoví jinak, mohou se strany (žalobce, žalovaný, třetí strana) řízení účastnit osobně nebo prostřednictvím zástupce aktivně způsobilého právně jednat v občanském řízení. Osobní účast v řízení ve věci stranu nezabavuje práva mít v dané věci zástupce nebo poradce.

Aktivní způsobilost právně jednat v občanském řízení znamená způsobilost osoby svým jednáním u soudu vykonávat procesní práva v občanském řízení a plnit procesní povinnosti v občanském řízení. Osoba, která dosáhla věku nejméně osmnácti let, má plnou aktivní právní způsobilost. Osoby s omezenou svéprávností nemají ani aktivní způsobilost právně jednat v občanském řízení, ledaže se omezení svéprávnosti dospělé osoby nevztahuje na výkon procesních práv v občanském řízení a plnění procesních povinností v občanském řízení. Nezletilá osoba ve věku nejméně patnácti let má právo účastnit se řízení spolu se svým zákonným zástupcem.

Smluvním zástupcem u soudu může být advokát nebo jiná osoba, která získala minimálně státem uznávané magisterské vzdělání v oboru práva a odpovídající kvalifikaci ve smyslu § 28 odst. 22 **školského zákona Estonské republiky** (*Eesti Vabariigi haridusseadus*) nebo odpovídající zahraniční kvalifikaci. Právníkou osobu u soudu zastupuje člen statutárního orgánu nebo orgánu, který statutární orgán nahrazuje, (zástupce ze zákona) ledaže zákon nebo stanoviny právnické osoby stanoví právo společného zastoupení. Člen statutárního orgánu může řešením věci před soudem pověřit smluvního zástupce.

Existenci tohoto zástupce není dotčena účast v řízení ze strany zástupce ze zákona, tj. člena statutárního orgánu právnické osoby.

Jestliže to vyžaduje zákon, zástupce osoby ustanoví soud.

7 Komu podávám návrh na zahájení řízení: v podatelně, v soudní kanceláři nebo na jiném pracovišti?

Návrh musí uvádět název soudu, k němuž má navrhovatel v úmyslu návrh podat. Je rovněž možné podat návrh elektronicky, prostřednictvím portálu dostupného na internetové stránce <https://www.e-toimik.ee/>, po přihlášení do prostředí pomocí průkazu totožnosti. Návrh lze také podat elektronicky **faxem nebo zasláním na e-mailovou adresu určenou pro tento účel**. Pokud je návrh soudu podáván osobně, měl by být předán na podatelnu příslušného soudního pracoviště.

8 V jakém jazyce mohu návrh podat? Mohu jej podat ústně nebo musí být podán písemně? Mohu jej zaslat faxem nebo elektronickou poštou?

Soudní řízení a úřední záležitosti u soudů probíhají v estonštině. Návrh jen nutně podat písemně v estonštině. Návrh podávaný soudu musí být podepsán; je možné jej podat i ve formátu s digitálním podpisem, prostřednictvím portálu dostupného na internetové stránce <https://www.e-toimik.ee/>, po přihlášení pomocí průkazu totožnosti, nebo jej lze poslat elektronickou poštou ve formátu s digitálním podpisem. Návrh ve formátu, který neobsahuje digitální podpis, lze faxem nebo elektronickou poštou poslat pouze v případě, že bude soudu co nejdříve doručen podepsaný návrh.

9 Existují zvláštní žalobní formuláře, nebo pokud ne, jak jinak musím věc vyloužit? Co vše musí žalobní návrh obsahovat?

Pro podávání návrhů neexistuje standardní formulář. Návrh musí obsahovat tyto informace:

jména, adresy a kontaktní údaje účastníků řízení a jakýchkoli zástupců, název soudu,

jasně vyjádřený nárok žalobce (předmět žaloby),

skutkové okolnosti, na nichž se žaloba zakládá (žalobní důvod),

důkazy k prokázání okolností, které představují žalobní důvod, a konkrétní odkaz na skutečnosti, které chce žalobce každým jednotlivým důkazem prokázat, uvedení skutečnosti, zda žalobce souhlasí s tím, aby byla věc přezkoumána v písemném řízení, anebo chce, aby věc byla projednána při soudním jednání, hodnotu předmětu žaloby, pokud žaloba neusiluje o úhradu konkrétní peněžní částky,

seznam příloh návrhu,

podpis nebo v případě dokumentu podávaného elektronicky digitální podpis účastníka řízení nebo jeho zástupce.

Pokud si žalobce přeje, aby byla žaloba přezkoumána v písemném řízení, musí to v žalobě uvést.

Má-li žalobce v řízení zástupce, žaloba musí uvádět také údaje o zástupci. Pokud žalobce chce, aby mu byl v řízení nápomocen tlumočnický nebo překladatel, musí to uvést v návrhu a pokud možno poskytnout údaje o tlumočnickovi nebo překladateli.

Pokud žalobu podáte k jinému soudu, než je soud s obecnou příslušností ve vztahu k žalovanému, musíte to soudu odůvodnit.

V návrhu ve věci rozvodu manželství je kromě výše uvedených informací nutně uvést také jména a data narození společných nezletilých dětí manželů, osobu, která děti živí a vychovává, a osobu, s níž děti bydlí, jakož i návrh ohledně rodičovských práv a výchovy dětí po rozvodu.

Je-li žalobcem nebo žalovaným právnická osoba zapsaná ve veřejném rejstříku, je třeba k žalobě připojit kopii registrační karty, výpis z rejstříku nebo osvědčení o registraci, ledaže je soud schopen si tyto údaje z rejstříku nezávisle ověřit. V případě ostatních právnických osob je nutně poskytnout jiné důkazy o jejich existenci a způsobilosti právně jednat.

10 Musím hradit soudní poplatky? Pokud ano, kdy? Musím platit náklady právního zastoupení ihned od zahájení řízení?

Ža přezkoumání žaloby, opravného prostředku nebo návrhu se platí státní poplatek. Sazby státních poplatků závisí buď na hodnotě občanskoprávní věci (v **příloze 1 zákona o státních poplatcích** (*riigilõivuseadus*)), nebo jsou stanoveny jako konkrétní částky podle druhu nároku. Státní poplatek se neúčtuje za projednání žádosti o právní pomoc, pokud jde o žalobu na náhradu mzdy nebo na úhradu výživného a v dalších věcech stanovených v zákoně o státních poplatcích.

Státní poplatek se hradí předtím, než je podána žádost o provedení úkonu. Dokud nebude státní poplatek uhrazen, návrh nebude předán žalovanému ani nebudou provedeny jiné postupy plynoucí z úkonu, za který se státní poplatek účtuje. Není-li státní poplatek zaplacen v plné výši, soud navrhovatelí určí lhůtu, v níž je třeba zaplatit celou částku. Pokud nebude státní poplatek zaplacen ve lhůtě, návrh nebude přijat k přezkoumání. Pokud zaplacená částka státního poplatku za žalobu přijatou k přezkoumání činí méně, než předepisuje zákon, soud bude vyžadovat úhradu státního poplatku ve výši předepsané zákonem. Jestliže žalobce státní poplatek neuhradí ve lhůtě stanovené soudem, soud žalobu v odpovídajícím rozsahu nároku neprojednává.

Při úhradě státního poplatku je nutně v dokladu o platbě uvést, za jaký úkon se poplatek hradí. Je-li státní poplatek uhrazen za jinou osobu, uvede se také jméno dané osoby. Jestliže soud po podání návrhu požaduje zaplacení dodatečného státního poplatku, musí být při úhradě poplatku prostřednictvím úvěrové instituce uvedeno také referenční číslo stanovené soudem.

Úhrada nezbytných a přiměřených nákladů na smluvního zástupce je obvykle nařazena straně, v jejíž neprospěch je rozsudek vydán. Pro přiznání náhrady nákladů na smluvního zástupce není nutně zaplacení těchto nákladů dokladat; k získání náhrady stačí jako důkaz faktura vydaná za poskytnutí právních služeb. Občanský soudní řád neupravuje platby, které mají být smluvnímu zástupci zaplacený před rozdělením a určením nákladů řízení soudem; na nich by se měl dohodnout poskytovatel právních služeb a osoba, kterou má podle smlouvy o právních službách zastupovat.

11 Mohu žádat o právní pomoc?

Právní pomoc se přiznává účastníkovi řízení, který je fyzickou osobou a který má v době podání žádosti o právní pomoc bydliště v Estonské republice nebo jiném členském státě EU nebo je občanem Estonské republiky či jiného členského státu EU. Bydliště se určí podle článku 62 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012. Ostatním účastníkům řízení, kteří jsou fyzickými osobami, se právní pomoc přiznává pouze v případě, že to vyplývá z mezinárodní dohody.

Právní pomoc je osobě, která o ni žádá, přiznána v případě, že:

osoba, která žádá o právní pomoc, kvůli své finanční situaci není schopna hradit procesní výdaje nebo je schopna tyto výdaje hradit pouze částečně nebo ve splátkách a

existuje dostatečný důvod domnívat se, že zamýšlené řízení bude úspěšné.

Předpokládá se, že účast v řízení bude úspěšná, jestliže návrh, kvůli jehož podání se o právní pomoc žádá, uvádí důvody právně přesvědčivým způsobem a skutečností je potvrzují. Při hodnocení případného úspěchu účasti osoby v řízení se zohledňuje také význam věci pro tuto osobu, která o právní pomoc žádá. Právní pomoc se fyzické osobě nepřiznává, pokud:

se nepředpokládá, že procesní výdaje překročí dvojnásobek průměrného měsíčního příjmu osoby, která o právní pomoc žádá, vypočteného na základě průměrného měsíčního příjmu za poslední čtyři měsíce před podáním žádosti, po odečtení všech daní a povinných plateb na pojistné, částek stanovených k plnění povinností plynoucích z právních předpisů a přiměřených výdajů na bydlení a dopravu;

osoba, která o právní pomoc žádá, je schopna uhradit procesní výdaje ze stávajícího majetku, který lze prodat bez významných obtíží a vůči kterému lze podle zákona uplatnit peněžitý nárok.

Pokud jde o právnické osoby, právo žádat o právní pomoc za účelem dosažení svých cílů mají pouze nezisková sdružení či nadace zapsané do seznamu neziskových sdružení nebo nadací, využívající pobídky v oblasti daně z příjmu, nebo nezisková sdružení či nadace jim rovnocenné, se sídlem v Estonsku nebo jiném členském státě EU, za předpokladu, že žadatelé prokážou, že o právní pomoc žádají v oblasti ochrany životního prostředí nebo spotřebitelů či jakéhokoli jiného převládajícího veřejného zájmu s cílem zabránit potenciální újmě na zákonem chráněných zájmech většího počtu osob a dále pokud se nedá předpokládat, že náklady uhradí ze svého majetku, anebo jsou schopny náklady uhradit pouze částečně nebo ve splátkách. Právní pomoc, o kterou mohou žádat ostatní estonské právnické osoby soukromého práva, spočívá v plném nebo částečném osvobození od úhrady státního poplatku za podání opravného prostředku. Ostatním zahraničním právnickým osobám se právní pomoc přiznává pouze na základě mezinárodní dohody.

12 Kdy je můj návrh na zahájení řízení řádně podán? Dostanu úřední vyrozumění, zda byl můj žalobní návrh úplný, či nikoliv?

Žaloba je považována za podanou v okamžiku jejího doručení na soud. To platí pouze v případě, že žaloba byla žalovanému doručena později. Pokud je přijetí žaloby k přezkoumání soudem odmítnuto, soud žalovanému žalobu nedoručí. Jestliže žaloba splňuje zákonné požadavky, soud vydá usnesení a přijme ji k přezkoumání. Pokud žaloba požadavky nespĺňuje, soud žalobci poskytne lhůtu, v níž ji musí opravit. Soud vydá usnesení o přijetí žaloby k přezkoumání nebo o odmítnutí přijetí anebo o poskytnutí přiměřené lhůty k opravě. Soud žalobce o přijetí žaloby k přezkoumání informuje.

13 Dostanu přesné údaje o časovém harmonogramu navazujících kroků (např. o lhůtě pro přijetí žalobního návrhu)?

Soud bude účastníka informovat o postupu řízení prostřednictvím administrativních usnesení. Soud žalovanému stanoví lhůtu k odpovědi v administrativním usnesení, kterým žalovaného rovněž informuje o tom, že žaloba byla přijata k přezkoumání.

Poslední aktualizace: 11/08/2023

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.